

Nr 199.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående upplåtelse av lägenheter från förra militiebostället Grytaby nr 1 m. m. i Uppsala län; given Stockholms slott den 20 juni 1914.

Under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen medgiva,

att de till förra majorsbostället 4 mantal Grytaby nr 1 med lägenheten Eningeböle nr 3, en utjord, i Gryta socken av Uppsala län hörande lägenheterna Johanneslund, Pettersborg, Bromsbo, Bäckstugan och Rymningen nr 5 ävensom elva å ängen Törnet belägna, med 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 + 8, 9, 10, 11 och 12 betecknade lägenheter må var för sig med av domänstyrelsen föreslaget område från egendomen upplåtas enligt kungörelsen den 17 oktober 1913 angående grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar och med iakttagande av de i kungl. brevet till domänstyrelsen samma dag meddelade närmare bestämmelser i fråga om tillämpningen av berörda grunder samt med förbehåll om rätt för innehavaren av lägenheten Pettersborg till fri utfartsväg över lägenheten Johanneslund och att fritt hämta vatten ur en å sistnämnda lägenhet befintlig källa samt för innehavarna av lägenheterna Bromsbo och Bäckstugan till fri utfartsväg över stamhemmanet.

De till ärendet hörande handlingar och kartor skola riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Johan Beck-Friis.

---

*Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 20
juni 1914.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern HAMMARSKJÖLD,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena WALLENBERG,
Statsråden: HASSELROT,
VON SYDOW,
friherre BECK-FRIIS,
STENBERG,
LINNÉR,
MÖRCKE,
VENNERSTEN,
WESTMAN,
BROSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet friherre Beck-Friis anförde.

Vid en år 1913 å förra majorsbostället 4 mantal Grytaby nr 1 med lägenheten Eningeböle nr 3, en utjord, i Gryta socken av Uppsala län hållen uppskattning för uppgörande av förslag till förnyad utarrendering från den 14 mars 1916 av denna egendom, som nu lämnar 1,805 kronor i årligt arrende, samt vid en, i anledning av åtskilliga framställningar om uppdelning av den till hemmanet Grytaby hörande ängen Törnet till egnahemslägenheter, år 1911 verkställd förrättning för sådan uppdelning hava förslag väckts om försäljning av lägenheter från egendomen. I skrivelse den 16 mars 1914 har domänstyrelsen underställt dessa förslag Kungl. Maj:ts prövning samt för sådant ändamål överlämnat ärendet tillhörande handlingar, däribland en av distrikts-

lantmätaren M. Mörtsell år 1912 upprättad karta över egendomens inägor, en av Mörtsell år 1913 upprättad karta över hemskiftet samt en av Ivar Rydeberg år 1912 upprättad plankarta över ängen Törnet.

Med skrivelse den 17 april 1914 har domänstyrelsen sedermera överlämnat en till styrelsen ställd ansökning från C. J. P. Norling att få inköpa en av de till försäljning föreslagna lägenheterna.

Av handlingarna inhämtas bland annat följande.

Egendomens hemskifte är beläget vid Örsundaån omkring 1 kilometer från allmänna landsvägen mellan Enköping och Uppsala, 2.3 mil från sistnämnda stad och 2.5 kilometer från lastageplats och järnvägsstation vid Örsundsbro. Ängen Törnet är belägen invid Örsundsbro mitt emot lastageplatsen.

Egendomens hela areal utom ängen Törnet utgör enligt uppskattningsmännens uppgift 135 hektar 37.15 ar, därav 74 hektar 29 ar tomt och åker, 13 hektar 89 ar äng, 43 hektar 42.05 ar avrösningsjord samt 3 hektar 77.10 ar impediment. Ängen Törnet har en areal av 5 hektar 16 ar, bestående av åkerjord.

Å egendomen finnas sju med innehavarna enskilt tillhöriga bostadshus försedda lägenheter, av vilka lägenheterna Johanneslund, Pettersborg, Bromsbo och Bäckstugan ligga på hemskiftet och de tre övriga, som innehavas av färgaren F. G. Boström, slaktaren E. G. Sjöstedt och kronojägaren K. J. Hedbom, på ängen Törnet. Uppskattningsmännen hava föreslagit, att dels nämnda fyra å hemskiftet befintliga lägenheter med deras nuvarande innehav av jord samt det till hemmanet Grytaby hörande allmänningskiftet Rymningen nr 5, dels ock ängen Törnet, uppdelad i tolv tomter, måtte upplåtas till egna hem. Vid tomtindelningen på ängen Törnet hade Boström och Sjöstedt på därom framställd begäran fått sina tomter något tillökade utöver nuvarande innehavet, varemot Hedboms tomt föreslagits att bibehållas vid den omfattning, den ansågs hava. Sedan innehavaren av lägenheten Johanneslund, förra barnmorskan Emma Wendt, avsagt sig rätten att inlösa lägenheten till förmån för sin son byggmästaren J. E. Wendt, och denne framställt önskan att få lägenheten tillökad med ett intilliggande åkerstycke, hava uppskattningsmännen uppgjort nytt förslag beträffande denna lägenhet. Efter skriftväxling mellan domänintendenten i länet och domänstyrelsen i anledning av framställning från kronojägaren Hedbom att få köpa mera jord än uppskattningsmännen med sitt förslag avsett, hava, sedan Hedbom för uppskattningsmännen styrkt, att hans nuvarande innehav av mark, enligt avtal med egendomens arrendator, vore större än den tomt, som föreslagits honom till inlösen, uppskattningsmännen beträffande Hedbom

ändrat sitt förslag på så sätt, att tomterna nr 7 och 8 skulle samman-
slås för att hembjudas Hedbom.

Enligt uppskattningsmännens slutliga förslag skulle följande lägen-
heter upplåtas:

Benämning	Areal		Saluvärde		Arrende- värde
	Har	Ar	Kronor	öre	Kronor
Johanneslund	1	1.50	700	—	40
Pettersborg	—	46.40	300	—	10
Bromsbo	—	49.10	300	—	20
Bäckstugan	—	56.60	250	—	15
Rymningen nr 5	1	46.60	750	—	30
F. G. Boströms tomt nr 1	—	30.40	1,064	—	—
E. G. Sjöstedts tomt nr 2	—	29.60	1,036	—	—
Tomten nr 3	—	38.—	950	—	—
„ „ 4	—	35.20	880	—	—
„ „ 5	—	34.80	870	—	—
„ „ 6	—	34.—	850	—	—
K. J. Hedboms tomt nr 7 och 8	—	85.65	1,651	50	—
Tomten nr 9	—	37.60	1,316	—	—
„ „ 10	—	38.—	1,330	—	—
„ „ 11	—	37.20	1,302	—	—
„ „ 12	—	38.—	1,330	—	—

Såsom särskilt villkor vid ifrågavarande försäljning har föreslagits,
att innehavaren av lägenheten Pettersborg skulle äga rätt att fritt hämta
vatten ur en på lägenheten Johanneslund befintlig stensatt källa.

Enligt förslaget till tomtindelning av ängen Törnet skall 77.55 ar
avsättas för gemensamt behov för samtliga tomter till vägar m. m.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i länet har icke haft något att
erinra mot förslaget.

Domänstyrelsen har icke heller haft något att i huvudsak erinra mot
detsamma. Vid avskiljandet av lägenheten Johanneslund borde emellertid,
enligt domänstyrelsens åsikt, vägen, ägofiguren nr 68 å Mörtsells karta
över hemskiftet, bära tilldelas lägenheten, varigenom densamma finge en
areal av 1 hektar 3 ar, samt innehavaren av lägenheten Pettersborg till
följd därav tillförsäkras fri utfartsväg över lägenheten Johanneslund.
Innehavarna av lägenheterna Bromsbo och Bäckstugan borde tillförsäkras

fri utfartsväg över stamhemmanet. Den mellan tomterna å Törnet i öster och väster utlagda vägen syntes ej behöva utdragas ända till vattendraget i gränsen mot Salnecke utan borde upphöra vid tomtens nr 6 nordöstra hörn. Återstoden borde tilläggas Hedboms tomt nr 7 och 8, till följd varav saluvärdet å denna kunde ökas till 1,675 kronor. Till undvikande att innehavarna av de vid ån befintliga tomterna toge olovlig väg över särskilt Hedboms tomt, borde en två meter bred gångväg till allmänna vägen upptagas å tomten nr 10 i gränsen mot tomten nr 9. I ersättning borde tomten nr 10 erhålla en en meter bred remsa av tomten nr 11. Saluvärdet å tomten nr 10 borde på grund härav nedsättas till 1,270 kronor och saluvärdet å tomten nr 11 till 1,250 kronor. Avskiljandet av lägenheterna på hemskitet och Rymningen nr 5 ansåge domänstyrelsen böra ske genom avsöndring, men tomterna å Törnet borde avskiljas genom ägostyckning, så att vägar och strandplats bleve avsatta för gemensamt behov.

För egen del biträder jag domänstyrelsens förslag. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte i proposition föreslå riksdagen medgiva, att ovannämnda sexton lägenheter må var för sig med av domänstyrelsen föreslaget område från egendomen upplåtas enligt kungörelsen den 17 oktober 1913 angående grunder för upplåtande av egnahems-lägenheter från vissa kronoegendomar och med iakttagande av de i nådiga brevet till domänstyrelsen samma dag meddelade närmare bestämmelser i fråga om tillämpningen av berörda grunder samt med förbehåll om rätt för innehavaren av lägenheten Pettersborg till fri utfartsväg över lägenheten Johanneslund och att fritt hämta vatten ur en å sistnämnda lägenhet befintlig källa samt för innehavarna av lägenheterna Bromsbo och Bäckstugan till fri utfartsväg över stamhemmanet.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnade, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga . . . till detta protokoll utvisar, skulle avlåtats till riksdagen.

Ur protokollet:

Curt Rohlieb.